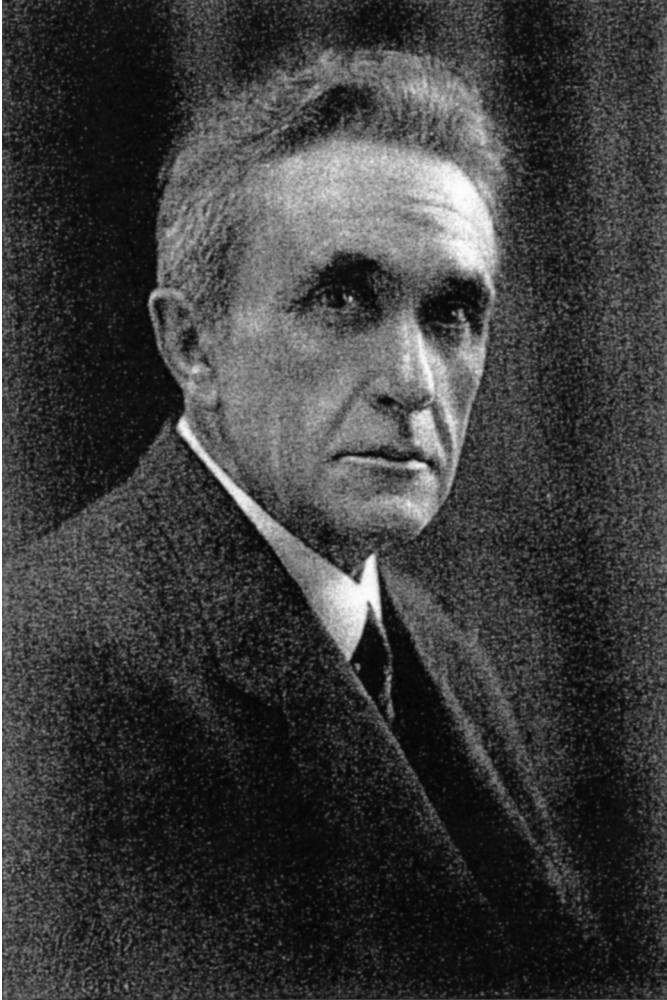

VERGETEN GENTSE SCHRIJVERS: RICHARD DE CNEUDT (GENT 1877 - GENT 1959)

Dichter, pedagoog, activist.

Richard De Cneudt is geboren te Gent in 1877 in de Annonciadenstraat. Later woonde hij in de Papegaaistraat 7, Iepenstraat 40, H. Lammensstraat 10 en Kortrijksesteenweg 34. Zijn vader Pierre Joseph was behanger. Hij ging naar de stadsschool op de Sint-Michielsplaats. In het zesde studiejaar stichtte hij een lees- en letterkring, waarvan hij voorzitter was. Van zijn 12e tot zijn 15e verslond hij letterlijk alles door elkaar: romans, gedichtenbundels, reisbeschrijvingen...

Hij studeerde aan de Rijksnormaalschool te Gent waar hij in 1896 het diploma van onderwijzer behaalde. Tijdgenoten waren Johan De Maegt en Leo Michel Thiery. Hij was werkzaam in het lager onderwijs te Gent. In 1916 werd hij afdelingshoofd en daarna directeur aan het Vlaams Ministerie van Onderwijs. Hij woonde toen te Schaarbeek. In 1918 week hij uit naar Duitsland. Na de oorlog werd hij bij verstek ter dood veroordeeld. In 1919 ging hij naar Rotterdam. Daar bleef hij tot in 1939 en werd er leraar Frans in de HBS. Hij werkte er mee aan alle grote Nederlandse literaire tijdschriften, onderhield contacten en vriendschappen met Nederlandse auteurs en werd als een van de zeldzame jonge Vlamingen opgenomen in bloemlezingen. In 1939 keerde hij

Richard De Cneudt. 1877-1959.

terug naar Gent en woonde op de Eedverbondkaai. Tijdens W.O. II was hij voorzitter van de Kamer van Oostvlaamse Letterkundigen. Na de oorlog was hij het slachtoffer van de repressie en zijn bibliotheek werd geveld ter dekking van opgelegde boetes en schulden. Na de oorlog leidde hij een teruggetrokken leven.

Richard De Cneudt was aanhanger van Jong-Vlaanderen en ondertekenaar van het Zevenpunten-programma. Hij was betrokken bij de stichting van de Raad van Vlaan-

deren en hij was secretaris van de Kommissie voor Wetenschappen en Kunsten. Hij was aanhanger van het Groot-Nederlands ideaal. Hij voerde het woord op tal van activistische meetings.

Pas 14 jaar oud liet hij zijn eerste verzen verschijnen in "Land en Volk" en "Vlaams en Vrij", waarin ook Streuvels debuteerde. Hij had veel bewondering voor H el ne Swarth, Heinrich Heine en Pol de Mont. In 1895 verscheen zijn gedichtenbundel **Gevoel en Phantazie** (met pentekeningen van Jules Van Biesbroeck) en in 1898 de bundel **Van Dichterleven**, die door de kritiek "sterk als beeld van marmarsteen" werd genoemd en "deze dichter schijnt ons

toe een echte zanger van Gods genade te zijn.” Tegelijk schreef hij toen reeds voor het Antwerps kunstblad “De Violier” en het Gentse weekblad “Volksbelang”.

In 1937 gaf hij de lijvige gedichtenbundel **Verzen** uit, een bloemlezing uit al zijn tot op dat ogenblik verschenen bundels. Nagenoeg alle gedichten werden gewijzigd, besnoeid, soms helemaal omgewerkt, zonder dat de kern van het gedicht werd geschaad. Nadien verschenen nog **Mijn hart verlangt** (1942) en **Liederen der Bezinning** (1952), zijn tederste bundel, van een intense religieuze bezinning. “Men moet geleden hebben om de schoonheid van het leven te kunnen benaderen.” (R. De Cneudt). Voor Richard De Cneudt moet het gedicht noodzakelijkerwijze van de hoogste eenvoud zijn, doorzichtig en helder als water en zuiver als kristal. Die eenvoud is van een hogere orde; niet de eenvoud die synoniem is van gemakkelijkerheid, oppervlakkigheid en banaliteit. De eenvoud als sublimering van onze allerdiepste schoonheidsontroering. En die alleen de dichter vermag ze naar buiten te kristalliseren.

Van de poëzie van na ‘50 zei hij dat de experimentelen de poëzie lelijk in het gedrang brachten. Zij kunnen wel anders, ofwel, zij kunnen geen gedichten schrijven die inhoud en vorm hebben.

Als prozaschrijver schreef hij de romans en novellen: **Geluk** (1905), **De Primus** (1907), **De secretaris van de Dekenij** (1908), **De Schone Droom van Dolf Verwilghe** (1916). Toneel: **Een offer** (1901).

Op het einde van zijn leven verkeerde hij vaak in nijpend geldgebrek, maar hij kon rekenen op zijn oude vrienden Lode Baekelmans, Emiel Hullebroeck en Julien Kuypers.

Literatuur

Isidoor Van Beugem, Richard De Cneudt en zijn Dichtwerk, Brussel 1917.

Remi van de Moortel, Dichter Richard De Cneudt over poëzie, De Gentenaar 21 maart 1959. Encyclopedie van de Vlaamse Beweging, deel I, p. 305, Tielit 1973.

Daniël Van Ryssel